

Sub înaltul patronaj al
Mitropoliei Ardealului și Arhiepiscopiei Sibiului
Primăriei Municipiului Făgăraș
Consiliului Local al Municipiului Făgăraș

PROGRAMUL

Simpozionului Internațional

STALINIZARE ȘI DESTALINIZARE. EVOLUȚII INSTITUȚIONALE ȘI IMPACT SOCIAL

Ediția a VIII-a

4-7 Iulie 2013

Făgăraș - Academia „Brâncoveanu”, Sâmbăta de Sus

Joi, 4 Iulie 2013

- Sosirea participanților

Cazarea participanților la Hotelul Academiei „Brâncoveanu”, Sâmbăta de Sus

19.00 Cina -

Vineri, 5 Iulie 2013

8.30 - Micul dejun

Aula Academiei „Brâncoveanu”, Sâmbăta de Sus

9.30 - 10.00 **Deschiderea oficială a simpozionului „Stalinizare și destalinizare. Evoluții instituționale și impact social”**

- Cuvânt de salut din partea organizatorilor: Cercet. dr. Cosmin BUDEANCĂ (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc), Prof. Florentin OLTEANU (Memorialul Rezistenței Anticomuniste Țara Făgărașului)

- Cuvânt de salut Octav BJOZA (Președintele Asociației Foștilor Deținuți Politici din România)

- Cuvânt de salut din partea autorităților locale

- Prezentare de carte: *Destine individuale și colective în comunism*, Polirom, 2013 (Cosmin Budeancă, Florentin Olteanu); *Remembrance in time, I-II, Transilvania University Press of Brașov*, 2012 (Elena Helerea)

Aula Academiei „Brâncoveanu”, Sâmbăta de Sus

STALINIZARE ȘI DESTALINIZARE. EVOLUȚII INSTITUȚIONALE ȘI IMPACT SOCIAL

10.00 - 11.00 **Comunicări**

Moderatori: Comandor dr. Olimpiu-Manuel GLODARENCO, Cercet. dr. Cosmin BUDEANCĂ

- Ion CIUPEA, Florentin OLTEANU (Fundăția Culturală „Negru Vodă”, Făgăraș, Memorialul Rezistenței Anticomuniste „Țara Făgărașului”) - *File din rezistența anticomunistă făgărașeană: Satul Ileni*

- Drd. Vadim GUZUN (Ministerul Afacerilor Externe al României) - *Rusia stalinistă împotriva Rusiei țărănești: perspectivă diplomatică europeană (1928-1930)*
- Prof. dr. Gabriela OTESCU-BICA (Teregova) - *Interferențe instituționale în mediul rural reflectate în mărturiile orale din zona Banatului montan (1940-1970)*
- Cercet. Leontin NEGRU (Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității) - *Germanii basarabeni - o comunitate sacrificată*

11.00 - 11.15 Pauză

11.15 - 13.30 **Comunicări**

- Conf. univ. dr. Sorin RADU, drd. Alexandru NICOLAESCU (Facultatea de Științe Socio-Umane, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu) - *Procesul de verificare a membrilor și „reorganizarea” Frontului Plugarilor în anii 1947-1953*
- Asist. univ. dr. Cornel MICU (Facultatea de Comunicare și Relații Internaționale, Universitatea „Danubius”, Galați) - *Redefinirea strategiei regimului comunist din România față de colectivizarea agriculturii (1953-1956)*
- Cercet. dr. Sanda BORȘA (Institutul de Istorie „George Bariț”, Cluj-Napoca) - *Un episod al „transformării socialiste”: colectivizarea agriculturii în Raionul Bistrița (1950-1962)*
- Comandor dr. Olimpiu-Manuel GLODARENCO (Muzeul Național Militar, București), căpitan comandor Marius ROHART (Muzeul Marinei Române, Constanța), dr. Florin C. STAN (Muzeul Marinei Române, Constanța) - *Aspecte din istoria marinei militare române în anii '50-'60*
- Prof. univ. dr. Ion ZAINEA (Facultatea de Istorie Geografie și Relații Internaționale, Universitatea din Oradea) - *Direcția Generală pentru Presă și Tipărituri / Comitetul pentru Presă și Tipărituri - instituția de cenzură/pază a regimului comunist (1949-1977)*

13.30 - Masa de prânz

15.00 - 17.00 **Comunicări**

Moderatori: Dr. Iuliu CRĂCANĂ, Prof. Florentin Olteanu

- Lect. univ. dr. Ilarion ȚIU (Facultatea de Științe Politice, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”) - *Legislația presei din anii '70, o tentativă de restalinizare a mass-media?*
- Asist. univ. dr. Cezar STANCIU (Facultatea de Științe Umaniste, Universitatea „Valahia”, Târgoviște) - *Reconstrucția diplomației românești în contextul destalinizării*
- Dr. Iuliu CRĂCANĂ (Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității) - *Stalinizarea și destalinizarea justiției în România comunistă*
- Lect. univ. dr. Mihai CROITOR (Facultatea de Istorie și Filozofie, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca) - *„Planul Valev” și impactul acestuia asupra relațiilor româno-sovietice*

17.00-17.15 Pauză

17.15 - 19.00 **Comunicări**

- Cercet. dr. Manuela MARIN (Universitatea de Vest Timișoara) - *Modernizarea socialistă și cultul personalității lui Nicolae Ceaușescu*
- Cercet. drd. Nicolae VIDENIE (Institutul Român de Istorie Recentă) - *Moartea dictatorului sovietic Iosif Visarionovici Djugasvili/Stalin reflectată în presa exilului românesc postbelic (1945-1989)*
- Drd. Nicoleta ȘERBAN (Facultatea de Istorie, Universitatea București) - *Momentul înlăturării monumentului lui I.V. Stalin din București (1956)*

19.00 - Cîna

Sâmbătă, 6 Iulie 2013

8.00 - Micul dejun

Secțiunea I

STALINIZARE ȘI DESTALINIZARE. EVOLUȚII INSTITUȚIONALE ȘI IMPACT SOCIAL

9.00 - 11.00 Comunicări

Moderatori: Cercet. Robert FÜRTÖS, Asist. drd. arh. Vlad MITRIC-CIUPE

- Asist. cercet. dr. George NEAGOE (Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, Academia Română, București; Facultatea de Litere, Universitatea din București) - *Scriitor și propagandist: George Călinescu și optimismul „destalinizării”*
- Asist. drd. arh. Vlad MITRIC-CIUPE (Facultatea de Arhitectură, Universitatea „Spiru Haret”, București) - *Arhitecții români și detenția politică 1944-1964. Prezentare generală și studiu de caz: Arh. Mucichescu Nicolae*
- Cercet. Robert FÜRTÖS (Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței, Sighetu Marmației) - *Ioan Hudiță în documentele Securității*
- Cercet. Constantin VASILESCU (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc), Cercet. Alin MUREȘAN (Centrul de Studii în Istorie Contemporană) - *Ascensiune și declin în cadrul aparatului de Securitate. Studiu de caz: Maiorul Aurel Ceia*
- Cercet. drd. Dumitru LĂCĂTUȘU (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc; Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași) - *Prăbușirea unui lider stalinist: Alexandru Drăghici*

11.00 - 11.15 Pauză

11.15 - 13.30 Comunicări

- Cercet. drd. Cristina ROMAN (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc) - *Procesul lui Lucrețiu Pătrășcanu. Un paradox al timidei destinderi de după martie 1953*

- Dr. Ion RÎȘNOVEANU (Muzeul Marinei Române, Constanța) - *Reabilitarea unui nevinovat: Comandorul (r) Constantin Pogonat*
- Cercet. dr. Miodrag MILIN (Institutul de Studii Bănățene, Academia Română - Filiala Timișoara), Dr. Andrei MILIN (Muzeul Satului Bănățean din Timișoara) - *Stalinism, post-stalinism și evoluții mai recente în democrația minoritarilor sârbi din România*
- Conf. univ. dr. Ludmila ROTARI (Universitatea „Spiru Haret” București) - *Efectele politicii staliniste de creare a unor noi națiuni - moldovenii din Ucraina*
- Lect. univ. dr. Ilie GHERHEȘ (Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” Arad, Filiala Baia-Mare) - *Aspecte ale stalinizării României. Studiu de caz: regimul lui Ivan Odoviciuc în Maramureș (20 ianuarie - 9 aprilie 1945)*

13.30 - Masa de prânz

Secțiunea II

IMPACTUL STALINIZĂRII ȘI DESTALINIZĂRII ASUPRA BISERICILOR ȘI CREDINCIOȘILOR

Sala „Sinodicon”

9.00 - 11.00 **Comunicări**

Moderatori: **Drd. JANOSI Csongor, Cercet. dr. Ion XENOFONTOV**

- Conf. univ. dr. Gabriel MOISA (Facultatea de Istorie Geografie și Relații Internaționale, Universitatea din Oradea) - *Impactul stalinizării asupra Bisericii Ortodoxe Române: Cazul preoților Ioan Crișan și Florian Rațiu (județul Arad)*
- Drd. Claudiu CĂLIN (Episcopia Romano-Catolică de Timișoara) - *Desființarea abuzivă a Diecezei Romano-Catolice de Timișoara de către autoritățile comuniste în anul 1948*
- Dr. Sergiu SOICA (Comloșu Mare) - *Desființarea unei Instituții. Studiu de caz: Episcopia Greco-Catolică de Oradea*

- Cercet. Alina URS (Centrul de Studii în Istorie Contemporană, București) - *Un pas spre comunizare. Eliminarea educației religioase din școlile publice*
- Cercet. Constantin PETRE (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc) - *Detenția politică a femeilor pe motive religioase. Cazul Martorilor lui Iehova (1948-1964)*
- Dr. Marius SILVEȘAN (Institutul Teologic Baptist, București) - *Impactul schimbărilor legislative asupra Bisericii Creștine Baptiste din România în perioada comunistă*

11.00 - 11.15 Pauză

11.15 - 13.30 Comunicări

- Drd. JANOSI Csongor (Facultatea de Teologie Reformată, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca) - *Colaborarea româno-maghiară la nivelul Ministerelor de Interne și a organelor de securitate pe probleme ecleziastice reformate la sfârșitul anilor 1950 și începutul anilor '60*
- Cercet. BANDI István (Arhiva Istorică a Serviciilor Secrete din Ungaria - ÁBTL) - *Încercarea de destructurare a Bisericii Romano-Catolice - un pas în procesul comunizării Ungariei postbelice*
- Cercet. VÖRÖS Géza (Arhiva Istorică a Serviciilor Secrete din Ungaria - ÁBTL) - *Posibilitatea exercitării libere a credinței în țările de democrație populară. Studiu de caz: Ungaria*
- Dr. Romeo CEMÎRTAN (Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală a Moldovei, Chișinău) - *Persecutarea clericilor și a comunităților religioase din R.S.S. Moldova de către statul sovietic (1945-1962)*
- Cercet. dr. Ion XENOFONTOV (Institutul de Studii Enciclopedice al Academiei de Științe a Moldovei) - *Activitatea împuțerniciților în problemele bisericii ortodoxe de pe lângă Consiliul de Miniștri al URSS pentru R.S.S. Moldovenească (1944-1965)*

- Cercet. dr. Liliana CONDRATICOVA (Institutul Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova) - *Politica autorităților sovietice față de inventarul liturgic (1944-1960)*
- Cercet. Manole BRIHUNEȚ (Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, Chișinău, Republica Moldova) - *Calvarul bisericii Sfântul Nicolae din satul Mileștii Mici în perioada sovietică: de la lăcaș de cult la muzeul ținutului natal*

13.30 - Masa de prânz

MEMORIA REGIMURILOR COMUNISTE ȘI VALORIFICAREA MUZEALĂ A ISTORIEI ACESTORA

Aula Academiei „Brâncoveanu”

15.00 - 17.00 **Comunicări**

Moderatori: Dr. Claudia-Florentina DOBRE, Drd. Ruxandra Iuliana PETRINCA

- Drd. Ruxandra Iuliana PETRINCA (Facultatea de Istorie și Studii Clasice, Universitatea „McGill”, Montréal, Canada) - *La jumătatea distanței dintre memorie și istorie. Memorialistica Gulagului ca gen literar*
- Dr. Claudia-Florentina DOBRE (Fundatia Culturală „Memoria”, București), Dr. Valeriu ANTONOVICI (Școala Națională de Studii Politice și Administrative, București) - *Bărăgan Stories: Memories from the Romanian Siberia**
- Prof. Mihaela-Cristina GHERHEȘ (Baia Mare) - *Impactul stalinizării în România. Studiu de caz: copilăria „mea” la bloc*
- Cercet. dr. Viorica OLARU-CEMÂRTAN (Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală a Moldovei, Chișinău) - *Cunoașterea trecutului comunist prin intermediul mijloacelor moderne, interactive*
- Cercet. dr. Cosmin BUDEANCĂ (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc) - *Demersuri instituționale de memorializare a comunismului românesc*

---

* Un film de Claudia-Florentina Dobre și Valeriu Antonovici, sub egida Fundației Culturale „Memoria”, București.

17.00 - 17.15 Pauză

17.15 - 19.00 **Comunicări**

- Dr. Claudia Florentina DOBRE (Fundatia Culturală „Memoria”, București) - *Comunismul muzeificat: o abordare comparativă a muzeelor din România, Bulgaria, Ungaria și Republica Cehă*
- Asist. dr. Izabela SKORZYNSKA (Facultate de Istorie, Universitatea „Adam Mickiewicz”, Poznań, Polonia), Dr. Anna Maria WACHOWIAK (Szczecin, Poland) - *Museification of Communism as an Element of Practices in the Process of Creating Regional and National Identity in Poland. A Few Cases Studies*
- Asist. univ. Jernej Letnar ČERNIČ (Școala Guvernamentală și de Studii Europene, Kranj, Slovenia) - *Consolidating Transitional Justice through constructing memorials in Slovenia*
- Magistrat Renato PODBERSIČ (Centrul de Studii pentru Reconciliere Națională, Ljubljana, Slovenia) - *Huda Jama - How to museally present the mass killing site in St. Barbara pit*
- Cercet. avocat Boštjan KOLARIČ (Centrul de Studii pentru Reconciliere Națională, Ljubljana, Slovenia) - *An Example of a Modern Approach. The Spomenik (Monument) Project in Slovenia*

18.45 - 19.00 - **Concluziile Simpozionului**

19.00 - Cina

Duminică, 7 Iulie 2013

8.30 - Plecarea participanților

9.30-11.30 Vizită la Fundația „Negru Vodă” și la Cetatea din Făgăraș - Memorialul Rezistenței Anticomuniste Țara Făgărașului.

Organizatori:

**Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria
Exilului Românesc
Fundatia Culturală „Negru Vodă” Făgăraș
Memorialul Rezistenței Anticomuniste Țara Făgărașului
Asociația Culturală „Mozaic” Cluj-Napoca
Mănăstirea „Brâncoveanu” - Sâmbăta de Sus**

Comitetul de organizare

**I.P.S. Laurențiu Streza
Cercet. dr. Cosmin Budeancă
Prof. Florentin Olteanu
Arhimandrit Ilarion Urs
Cercet. Ioan Ciupea**

Organizatorii aduc mulțumiri pentru sprijinul acordat:

- Mitropoliei Ardealului și Sibiului. Înalt Prea Sfințitului Dr. Laurențiu Streza
- Primarului Municipiului Făgăraș, Constantin Sorin Mănduc
- Starețului Mănăstirii „Brâncoveanu”, Sâmbăta de Sus, Arhimandrit Ilarion Urs
- Oanei Părau și lui Andrei Lascu, pentru realizarea designului afișului, mapelor și programului
- Mioarei Avasilichioaei, Aurei Cătălina Răducan pentru traducerea rezumatelor

Simpozionul este organizat cu sprijinul financiar al:

**Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria
Exilului Românesc
Primăriei și Consiliului Local al Municipiului Făgăraș
Fundatia Culturală „Negru Vodă” Făgăraș**

